

METODISKAIS MATERIĀLS CEĻU SATIKSMES DROŠĪBAS JAUTĀJUMU APGIVEI PAMATIZGLĪTĪBĀ

Dace Lāma, Valda Kjaspere

METODISKAIS MATERIĀLS CEĻU SATIKSMES DROŠĪBAS JAUTĀJUMU APGUBEI PAMATIZGLĪTĪBĀ

Materiāla autori: Valda Kjaspere, Dace Lāma
Materiāla recenzenti: Jānis Aizpors, Sandra Falka, Agrita Miesniece
Atbildīgā par izdevumu Kristīne Ilgaža
Redaktore Ilze Zeltkalne
Tehniskais redaktors Viktors Perfiljevs
Tulkojumu krievu valodā sagatavojusi Gaļina Glazunova

Materiāla sagatavošanu atbalstījusi Ceļu satiksmes drošības padome.

Materiāla sagatavošanu un izdošanu atbalstījusi biedrība "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs".

Materiāla izdošana finansēta no apdrošināšanas līdzekļiem, ko saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumu apdrošinātāji ceļu satiksmes negadījumu novēršanas pasākumu veikšanai ieskaita biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" kontā. Izglītības satura un eksaminācijas centrs (ISEC) izsaka pateicību valsts a/s "Latvijas dzelzceļš" par atbalstu foto materiālu sagatavošanā un Ceļu satiksmes drošības direkcijai par sniegto daudzpusīgo informāciju.

Autortiesības uz šo darbu pieder ISEC.

Materiālu drīkst izmantot bez ISEC atļaujas nekomerciāliem nolūkiem saskaņā ar Latvijas Republikas

Autortiesību likumu, norādot atsauces, ja tas nav pretrunā ar autordarba normālas izmantošanas noteikumiem un nepamatoti neierobežo ISEC likumīgās intereses.

Izglītības satura un eksaminācijas centra sagatavotais izdevums ļauj skolēniem pārbaudīt savas zināšanas par ceļu satiksmes noteikumiem, veicot uzdevumus un analizējot attēlotās situācijas. Tā ir iespēja noteikt, vai skolā apgūtais un paša novērotais labi palicis atmiņā un pareizi izprasts, ņemot vērā ceļu satiksmes drošības pamatprincipus.

Izglītības satura un eksaminācijas centrs ir ieinteresēts, lai skolēni mācībās apgūtu dzīvesprasmes, kas noder ikdienas situācijās. Ceļu satiksmes noteikumu zināšana un ievērošana noteikti padara drošāku skolēnu atrašanos ārpus mājām. Ceļu satiksmes noteikumi īpaši ir akcentēti mācību priekšmeta "Sociālās zinības" saturā.

Mēs arī iepriekš esam izdevuši un izplatījuši vairākus materiālus par drošības tematiku. Ir izveidota darba grupa, kā arī konsultatīvā padome un ekspertu komisija ceļu satiksmes drošības jautājumu risināšanai izglītībā. Izglītības satura un eksaminācijas centrs ir organizējis arī vairākus diagnosticējošos darbus par ceļu satiksmes drošības jautājumiem, novērtējot skolēnu zināšanas un izzinot, kurus tematus nepieciešams mācīt pastiprināti.

Ceru, ka šis izdevums būs vērtīgs metodiskais līdzeklis skolotājiem, kā arī saistošs materiāls skolēniem, lai pārbaudītu un uzlabotu zināšanas.

Agrita Groza,
Izglītības satura un eksaminācijas centra vadītāja

Izglītības satura un eksaminācijas centrs ar Ceļu satiksmes drošības padomes un Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja atbalstu ir sagatavojis metodisku materiālu ceļu satiksmes drošības jautājumu apguvei pamatizglītībā.

Drošības jautājumu apguves pamatskolā mērķis ir sekmēt skolēnu zināšanas par ceļu satiksmes drošības noteikumiem, veicinot atbildīgu rīcību savas un citu veselības un dzīvības saglabāšanai.

Metodiskais materiāls ir veidots atbilstoši ceļu satiksmes drošības jautājumu apguves pamatprasībām, kas ir noteiktas Ministru kabineta 2008. gada 19. decembra noteikumos Nr. 1027 "Noteikumi par valsts standartu pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmeta standartiem".

Metodisko materiālu var izmantot mācību priekšmeta "Sociālās zinības" apgūvē, kā arī klases audzinātāju un citu mācību stundu laikā.

Viens no mācību priekšmeta "Sociālās zinības" uzdevumiem ir veidot un sekmēt skolēnu izpratni un attieksmi pret satiksmes drošību un citu drošības noteikumu ievērošanu. Lai būtu iespējams sasniegt minēto uzdevumu, mācību priekšmeta standartā ir noteikts, ka skolēns:

- beidzot 3. klasi – zina, kā saglabāt savu un citu cilvēku drošību mājās, uz ielas, skolā, kā arī zina un ievēro ceļu satiksmes noteikumus, kas nodrošina gājēju un pasažieru drošību;
- beidzot 6. klasi zina un ievēro ceļu satiksmes noteikumus (arī par velosipēdistu drošību) un citus drošības noteikumus;
- beidzot 9. klasi – zina un ievēro ceļu satiksmes noteikumus (arī par velosipēdistu un motorizēto transportlīdzekļu vadītāju drošību) un citus drošības noteikumus; analizē dažādas ar ceļu satiksmes un citiem drošības noteikumiem saistītas situācijas.

Metodiskais materiāls nodrošina mācību priekšmeta "Sociālās zinības" standartā noteikto pamatprasību apguvi.

Metodiskais materiāls veidots pēc vienotas uzbūves. Katras klases saturs ir izstrādāts pēc šādas struktūras:

- ieteicamās apgūstamās tēmas;
- ieteicamais stundu skaits katras konkrētās tēmas apguvei;
- mācību mērķis un uzdevumi;
- jēdzieni, to skaidrojums un galvenā informācija par tēmu;
- uzdevumu piemēri skolēniem tēmas apguvei.

Informācijas un jēdzienu skaidrojumā izmantotas galvenās temata apguvei nepieciešamās ceļu satiksmes noteikumu prasības, kas ir noteiktas Ministru kabineta 2004. gada 29. jūnija noteikumos Nr. 571 "Ceļu satiksmes noteikumi". Tā pielikumos pedagogi var atrast arī luksoforu, dažādu ceļa zīmju, ceļa apzīmējumu aprakstus un vizuālos attēlus, kas izmantojami metodiskajā materiālā iekļauto tēmu apguvei. Minēto dokumentu var atrast Izglītības satura un eksaminācijas centra, Ceļu satiksmes drošības direkcijas un citos interneta resursos.

Lai pedagogi varētu ērtāk izmantot minēto materiālu, piemēram, kopēt tā uzdevumus skolēniem, materiāls elektroniskā formātā ir pieejams internetā Izglītības satura un eksaminācijas centra mājaslapā (www.isec.gov.lv).

SATURS

1. klase	6
Metodiskie ieteikumi skolotājam	6
Uzdevumu piemēri skolēniem	11
Примеры заданий для школьников	23
2. klase	35
Metodiskie ieteikumi skolotājam	35
Uzdevumu piemēri skolēniem	40
Примеры заданий для школьников	56
3. klase	72
Metodiskie ieteikumi skolotājam	72
Uzdevumu piemēri skolēniem	76
Примеры заданий для школьников	92
4. klase	108
Metodiskie ieteikumi skolotājam	108
Uzdevumu piemēri skolēniem	113
Примеры заданий для школьников	131
5. klase	150
Metodiskie ieteikumi skolotājam	150
Uzdevumu piemēri skolēniem	154
Примеры заданий для школьников	175
6. klase	196
Metodiskie ieteikumi skolotājam	196
Uzdevumu piemēri skolēniem	201
Примеры заданий для школьников	223
7. klase	245
Metodiskie ieteikumi skolotājam	245
Uzdevumu piemēri skolēniem	251
Примеры заданий для школьников	276
8. klase	301
Metodiskie ieteikumi skolotājam	301
Uzdevumu piemēri skolēniem	305
Примеры заданий для школьников	327
9. klase	348
Metodiskie ieteikumi skolotājam	348
Uzdevumu piemēri skolēniem	354
Примеры заданий для школьников	375
Pārbaudes darba piemērs	396

5. klase

CEĻU SATIKSMES VISPĀRĪGIE JAUTĀJUMI UN TERMINI, KAS ATTIECAS UZ GĀJĒJIEM UN VELOSIPĒDU VADĪTĀJIEM

(1 mācību stunda)

Mācību mērķis

Apgūt svarīgākos ceļu satiksmes noteikumu terminus, kas attiecas uz gājējiem un velosipēdu vadītājiem.

Mācību uzdevumi

1. Izprast ceļu satiksmes noteikumos lietoto terminu nozīmi, to skaidrojumu un lietojumu ceļu satiksmē.
2. Nostiprināt zināšanas par ceļa zīmju nozīmi.
3. Nostiprināt zināšanas par ceļu un ielu daļām, to izmantošanas nosacījumiem.

Jēdzieni

Brauktuve, ceļa nomale, ceļš, dot ceļu, dzelzceļa pārbrauktuve, dzīvojamā zona, gājēju ceļš, gājēju pāreja, galvenais ceļš, ietve, krustojums, mopēds, priekšroka, sadalošā josla, satiksmes regulētājs, transportlīdzeklis, velosipēds, velosipēdu ceļš.

Informācija un jēdzienu skaidrojums

Brauktuve – ceļa daļa, kas paredzēta transportlīdzekļu braukšanai. Ceļam var būt vairākas brauktuves, kas norobežotas ar sadalošām joslām vai barjerām.

Ceļa nomale – ceļa daļa, kas piekļaujas brauktuvei un nav paredzēta mehānisko transportlīdzekļu braukšanai.

Ceļš – jebkura satiksmei izbūvēta teritorija (autoceļš, iela, prospekts, šķērsiela vai tamlīdzīgas teritorijas visā platumā, ieskaitot brauktuvi, ietves, nomales, sadalošās joslas un salīņas).

Dot ceļu – prasība, kas nosaka, ka ceļu satiksmes dalībnieks nedrīkst sākt braukt (iet), turpināt braukt (iet) vai izdarīt jebkādu manevru, ja tādējādi citiem ceļu satiksmes dalībniekiem tiek radīti traucējumi braukšanai (iešanai) vai viņi ir spiesti mainīt braukšanas (iešanas) virzienu vai ātrumu.

Dzelzceļa pārbrauktuve – ceļa krustojšanās ar dzelzceļa sliežu ceļa klātni vienā līmenī. Dzelzceļa pārbrauktuves robeža ir iedomāta līnija, kas perpendikulāri ceļa asij šķērso brauktuvi, sākot no dzelzceļa pārbrauktuves barjeras, ja šādas barjeras nav, tad no 134. vai 135. ceļa zīmes.

Dzīvojamā zona – apbūvēta teritorija (dzīvojamais masīvs, atpūtas vieta) vai tās daļa, kurā iebraukšana apzīmēta ar 528. ceļa zīmi, bet izbraukšana ar 529. ceļa zīmi.

Gājēju ceļš – ceļš, kas paredzēts gājējiem (var būt apzīmēts ar 414. ceļa zīmi).

Gājēju pāreja – brauktuves daļa, kas apzīmēta ar 530. un 531. ceļa zīmi un (vai) 931. ceļa apzīmējumu un domāta ceļa (ielas) šķērsošanai.

Galvenais ceļš – ceļš, kas apzīmēts ar 201., 203., 204. vai 205. ceļa zīmi, vai ceļš, uz kura nav uzstādītas priekšrocības ceļa zīmes attiecībā pret ceļu, uz kura uzstādīta 206. vai 207. ceļa zīme, vai ceļš ar asfalta, asfaltbetona,

bruģa un tamlīdzīgu segumu attiecībā pret ceļu ar grants vai šķembu segumu, vai ceļš ar jebkādu segumu attiecībā pret ceļu bez seguma, vai jebkurš ceļš attiecībā pret vietu, kur uz ceļa izbrauc no blakusteritorijas (piemēram, pagalma, stāvvietas, degvielas uzpildes stacijas, uzņēmuma).

Ietve – ceļa daļa, kas paredzēta gājējiem, tā piekļaujas brauktuvei vai var būt arī atdalīta no tās ar zaļo zonu, norobežojumiem.

Krustojums – vieta, kur krustojas, piekļaujas vai atzarojas ceļi vienā līmenī. Krustojums ir norobežots ar iedomātajām līnijām, kas savieno brauktuves pretējo malu noapaļojuma sākumu. Šis termins neattiecas uz vietu, kur uz brauktuves izbrauc no blakusteritorijas (piemēram, pagalma, stāvvietas, degvielas uzpildes stacijas, uzņēmuma).

Mopēds – divriteņu, trīsriteņu vai četrriteņu transportlīdzeklis, kura motora darba tilpums ir ne lielāks par 50 kubikcentimetriem (dzirksteļaiždedzes tipa motoriem) vai kura maksimālā jauda ir ne lielāka par 4 kW (elektromotoriem vai cita veida iekšdedzes tipa motoriem) un konstrukcijā paredzētais maksimālais ātrums nepārsniedz 45 km/h.

Priekšroka – tiesības braukt (iet) iecerētajā virzienā pirmajam attiecībā pret citiem ceļu satiksmes dalībniekiem.

Sadalošā josla – ceļa daļa, kas norobežo blakus brauktuves vienu no otras un nav paredzēta transportlīdzekļu braukšanai vai apturēšanai.

Satiksmes regulētājs – persona, kas regulē ceļu satiksmi un ir pilnvarota to darīt.

Transportlīdzeklis – ierīce, kas pēc savas konstrukcijas paredzēta braukšanai pa ceļiem ar motora palīdzību vai bez motora.

Velosipēds – transportlīdzeklis, kas paredzēts braukšanai, izmantojot uz tā esošā cilvēka muskuļu spēku (izņemot invalīdu ratiņus). Velosipēds var būt aprīkots ar elektromotoru, kura jauda ir ne lielāka par 0,25 kW.

Velosipēdu ceļš – ceļš, kas paredzēts braukšanai ar velosipēdiem un mopēdiem.

GĀJĒJU UN PASAŽIERU PIENĀKUMI

(2 mācību stundas)

Mācību mērķis

Apgūt svarīgākos gājēju un pasažieru pienākumus.

Mācību uzdevumi

1. Iepazīstināt ar gājēju pienākumiem, pārvietojoties un šķērsojot ceļu.
2. Iepazīstināt ar pasažieru pienākumiem, gaidot, iekāpjot un braucot sabiedriskajā pasažieru transportlīdzeklī.
3. Radīt izpratni par gājēju un pasažieru atbildību ceļu satiksmē.
4. Apzināties satiksmes dalībnieku pienākumus īpašos gadījumos.

Jēdzieni

Gājējs, pasažieris, operatīvais transportlīdzeklis, "drošības salīna".

Informācija un jēdzienu skaidrojums

Pamatinformācija par tematu ir atrodamā 2. klases mācību stundu "Pasažieru pienākumi" un "Noteikumi gājējiem" informācijas un jēdzienu skaidrojumā.

Pasažieris – persona, kas atrodas transportlīdzeklī vai uz tā (izņemot transportlīdzekļa vadītāju), kā arī persona, kas iekāpj transportlīdzeklī vai uzkāpj uz tā, izkāpj no transportlīdzekļa vai nokāpj no tā.

Pasažieru sabiedriskais transportlīdzeklis – autobuss, trolejbuss vai tramvajs, kas brauc pa noteiktu maršrutu. Šis termins attiecas arī uz maršruta taksometriem.

VELOSIPĒDU VADĪTĀJU PIENĀKUMI

(1 mācību stunda)

Mācību mērķis

Apgūt velosipēdu vadītāju pienākumus.

Mācību uzdevumi

1. Iepazīstināt ar velosipēdu vadītāju noteikumiem.
2. Iepazīstināt ar drošības prasībām velosipēdiem un to vadītājiem.

Jēdzieni

Ietve, gājēju un velosipēdu ceļš, velosipēds, velosipēdu ceļš.

Informācija un jēdzienu skaidrojums

Pamatinformācija par tematu atrodama 4. klases mācību stundas "Noteikumi velosipēdistiem" informācijas un jēdzienu skaidrojumā.

Velosipēdu vadītājiem aizliegts:

- braukt, neturot stūri;
- braukt, turoties pie cita braucoša transportlīdzekļa;
- pārvadāt kravu, kas traucē vadīšanu vai apdraud citus ceļu satiksmes dalībniekus;
- nepilngadīgam velosipēdistam vest pasažierus;
- vest ar velosipēdu pasažierus vecumā līdz septiņiem gadiem, ja nav iekārtoti papildu sēdekļi un droši kāpši kāju atbalstam;
- braukt pa ceļu, ja tam blakus atrodas velosipēdu ceļš;
- vilkt velosipēdus, kā arī citus transportlīdzekļus, izņemot piekabes, kas izgatavotas speciāli šim nolūkam.

Braucot ar velosipēdu, ieteicams lietot speciālu velosipēdu vadītājiem paredzētu aizsargķiveri. Bērniem līdz 12 gadiem, braucot ar velosipēdu, obligāti ir jālieto aizsprādzēta aizsargķivere.

Nepieciešams atcerēties, ka, braucot ar velosipēdu, jāuzvelk spilgtas krāsas apģērbs ar gaismas atstarotājiem, tas ļauj citu transportlīdzekļu vadītājiem velosipēdistu savlaicīgi pamanīt.

CEĻU SATIKSME DZĪVOJAMĀS ZONĀS

(1 mācību stunda)

Mācību mērķis

Apgūt ceļu satiksmes nosacījumus dzīvojamās zonās.

Mācību uzdevumi

1. Nostiprināt zināšanas par terminiem "dzīvojamā zona" un "priekšroka".
2. Iepazīstināt ar atļautajām un aizliegtajām darbībām dzīvojamā zonā.

Jēdzieni

Dzīvojamā zona, priekšroka.

Informācija un jēdzienu skaidrojums

Jēdzienu skaidrojums ir atrodams 5. klases mācību stundas "Ceļu satiksmes vispārīgie jautājumi un termini, kas attiecas uz gājējiem un velosipēdu vadītājiem" informācijas un jēdzienu skaidrojumā.

Daudzdzīvokļu namu pagalmi ir uzskatāmi par dzīvojamo zonu. Dzīvojamā zonā gājējiem un velosipēdu vadītājiem atļauts pārvietoties pa ietvēm un pa brauktuvi visā tās platumā. Dzīvojamā zonā gājējiem un velosipēdu vadītājiem ir priekšroka.

Gājējiem un velosipēda vadītājiem dzīvojamā zonā aizliegts nepamatoti traucēt citu transportlīdzekļu braukšanu.

Transportlīdzekļu stāvēšana dzīvojamās zonās atļauta tikai speciāli paredzētās stāvvietās. Ja tādu stāvvietu nav vai ja tās ir aizņemtas, tad transportlīdzekļu stāvēšana atļauta tikai vietās, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos vai citu transportlīdzekļu braukšanu.

Dzīvojamā zonā aizliegts:

- veikt transportlīdzekļu vadītāju apmācību;
- stāvēt transportlīdzekļiem ar iedarbinātu motoru ilgāk par piecām minūtēm;
- iebraukt kravas automobiļiem, kuru pilna masa pārsniedz piecas tonnas, kā arī traktortehnikai, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams kravas iekraušanai, izkraušanai vai darbu veikšanai, autobusiem, kuru garums pārsniedz sešus metrus, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams pasažieru iekāpšanai vai izkāpšanai no tā.

Izbraucot no dzīvojamās zonas, transportlīdzekļa vadītājam jānodrošina citiem ceļu satiksmes dalībniekiem.

Maksimālais atļautais braukšanas ātrums dzīvojamā zonā ir 20 km/h. Šī prasība jāievēro arī velosipēdu vadītājiem.

Dzīvojamās zonās un daudzdzīvokļu namu pagalmos bērniem neatkarīgi no to vecuma braukt ar velosipēdu atļauts patstāvīgi. Arī tie, kuri vēl nav nokārtojuši velosipēda vadītāja eksāmenu un nav ieguvuši tiesības braukt ar velosipēdu, šajā zonā var pārvietoties likumīgi un gatavoties braukšanai pa ielām un ceļiem.

Velosipēdu vadītāji nedrīkst aizmirst, ka gājējiem šajā zonā arī ir tiesības justies drošiem un neapdraudētiem. Tādēļ velosipēdistiem jārespektē gājēju vēlme – brīvi un netraucēti pārvietoties visā dzīvojamās zonas teritorijā.

VELOSIPĒDU BRAUKŠANAS DROŠĪBAS NOSACĪJUMI

(1 mācību stunda)

Mācību mērķis

Nostiprināt izpratni par satiksmes drošību, braucot ar velosipēdu.

Mācību uzdevumi

1. Iemācīt pareizas braukšanas pozīcijas izvēli.

2. Apgūt velosipēdu vadītāju pienākumus, piedaloties ceļu satiksmē.

Informācija un jēdzienu skaidrojums

Pareiza braukšanas pozīcija ir obligāts drošības nosacījums, jo tā ļauj:

- nodrošināt pareizu līdzsvaru;
 - ātri un precīzi veikt vadīšanas darbības (ar stūri, bremzēm, skaņas signālu);
 - mazināt noguruma iespaidu (krampji, muguras sāpes).
- Iegādājoties velosipēdu, svarīgi izvēlēties pareizo rāmja augstumu. Tas būtu jā dara šādi:

- jāuzsēžas uz velosipēda un jānovieto abas kājas uz zemes;
- jāpārlicinās, ka attālums no ķermeņa līdz horizontālajam stienim ir apmēram divi centimetri,

Ja velosipēdam ir jaukta tipa rāmis, nepieciešams iztēloties horizontālo stieni.

Sēdekļa noregulējumi jāpārbauda šādi:

- augstums – nepieciešams apsēsties uz sēdekļa, novietot kājas uz pedāļiem, kājai jābūt nostieptai, kad pedālis atrodas lejas pozīcijā;
- slīpums – sēdeklim jāatrodas paralēli zemei;
- stūre – ir vienādā augstumā ar sēdekli vai mazliet zemāka, ķermenim un rokai uz stūres jāveido 90 grādu leņķis.

Velosipēdu vadītājiem:

- aizliegts braukt pa brauktuvi, ja tai blakus atrodas velosipēdu ceļš;
- pa ceļu atļauts braukt vienā rindā iespējami tuvāk brauktuves labajai malai;
- atļauts braukt pa ceļa nomali vai arī pa ietvi, netraucējot gājēju kustību.

CEĻA ZĪMES UN APZĪMĒJUMI

(2 mācību stundas)

Mācību mērķis

Nostiprināt izpratni par ceļa zīmēm un apzīmējumiem.

Mācību uzdevumi

1. Iepazīstināt un mācīt saprast ceļa zīmju valodu.
2. Radīt izpratni, ka ceļa apzīmējumi palīdz orientēties braukšanas kārtībā.

Jēdzieni

Brīdinājuma zīmes, priekšrocības zīmes, rīkojuma zīmes, aizlieguma zīmes, norādījuma zīmes, virzienu rādītāji un informācijas zīmes, papildzīmes, horizontālie un vertikālie apzīmējumi.

Informācija un jēdzienu skaidrojums

Pamatinformācija par tematu atrodama 2. un 3. klases mācību stundu "Ceļa zīmes" un 4. klases mācību stundu "Ceļa zīmes un to grupas" un "Apzīmējumi uz brauktuves" informācijas un jēdzienu skaidrojumā.

Mācību stundās rūpīgi jāizskaidro par priekšrocības grupas ceļa zīmēm, jo tās norāda braukšanas secību neregulējamās krustojumos, brauktuvi krustojšanās vietās vai šauras ceļa posmos (piemēram, ceļa remonts, ceļa sašaurinājums).

Priekšrocības zīmes ir šādas:

- 201. zīme "Galvenais ceļš". Ceļš, pa kuru braucot ir priekšroka šķērsot neregulējamus krustojumus;
- 202. zīme "Galvenā ceļa beigas";

- 203., 204. un 205. zīme "Krustojums ar mazāk svarīgu ceļu" (203. zīme – no abām pusēm; 204. zīme – no labās puses; 205. zīme – no kreisās puses). Uz vienas zīmes var būt attēloti divi savstarpēji tuvu esoši krustojumi, un attālumu starp tiem nenorāda. Šīs zīmes uzstāda ārpus apdzīvotām vietām 150–200 metru attālumā no krustojuma;
- 206. zīme "Dodiet ceļu". Transportlīdzekļa vadītājam jānodod ceļš transportlīdzekļiem, kuri brauc pa šķērsojamo ceļu. Ja papildus uzstādīta 840. zīme, tad jānodod ceļš transportlīdzekļiem, kuri brauc pa galveno ceļu, kā arī transportlīdzekļiem, kas tuvojas pa vienādas nozīmes ceļu no labās puses, izņemot tramvaju vadītājus, kuriem saskaņā ar "Ceļu satiksmes noteikumu" 148. punktu (vienādas nozīmes ceļu krustojumā tramvaja vadītājam neatkarīgi no tā braukšanas virziena ir priekšroka attiecībā pret bezsliežu transportlīdzekļu vadītājiem) šajā gadījumā ir priekšroka;
- 207. zīme "Neapstājoties tālāk braukt aizliegts". Aizliegts braukt tālāk, neapturot transportlīdzekli tieši pirms stoplīnijas (929. apzīmējums). Ja tās nav, tad aizliegts braukt tieši pirms šķērsojamās brauktuves malas. 207. zīmi var uzstādīt arī pirms neapsargājamas dzelzceļa pārbrauktuves, kā arī speciāla karantīnas posteņa, robežas šķērsošanas vietas un citām vietām, kur ceļu satiksmi apstādina ar barjeru vai citādi. Šajā gadījumā transportlīdzekļa vadītājam jāaptur transportlīdzeklis tieši pirms stoplīnijas (929. apzīmējums), ja tās nav, tad tieši pirms zīmes;
- 208. zīme "Priekšroka pretim braucošajiem". Aizliegts iebraukt ceļa sašaurinātajā posmā, ja tas var apgrūtināt pretim braukšanu. Transportlīdzekļa vadītājam jānodod ceļš pretim braucošajiem transportlīdzekļiem, kuri atrodas ceļa sašaurinātajā posmā vai šā posma pretējā galā;
- 209. zīme "Priekšroka attiecībā pret pretim braucošajiem". Šauras ceļa posms, pa kuru braucot transportlīdzekļa vadītājam ir priekšroka attiecībā pret pretim braucošajiem transportlīdzekļiem. Šī ceļa zīme tiek lietota kopā ar ceļa 930. ceļu apzīmējumu – plata pārtaukta šķērslīnija. Tā norāda vietu, kur vadītājam, ja tas nepieciešams, jāaptur transportlīdzeklis, lai dotu ceļu transportlīdzekļiem, kas brauc pa šķērsojamo ceļu.

CEĻU SATIKSMES REGULĒŠANA

(2 mācību stundas)

Mācību mērķis

Nostiprināt izpratni par ceļu satiksmes regulēšanu.

Mācību uzdevumi

1. Apgūt ceļa zīmes un to nozīmi.
2. Mācīt tulkot satiksmes regulētāja žestus, izprast to nozīmi.
3. Atkārtot luksofora signālu nozīmi.

Jēdzieni

Luksofors, satiksmes regulētājs.

Informācija un jēdzienu skaidrojums

Papildinformācija par tematu ir atrodama 3. klases mācību stundas "Luksofora un satiksmes regulētāja signāli" informācijas un jēdzienu skaidrojumā.

Rūpīgi jāizskaidro luksofora signālu nozīme:

- zaļas bultas (bultu) signāls uz melna fona atļauj braukt norādītajā virzienā (virzienos). Tāda pati nozīme ir zaļai bultai luksofora papildsekcijā, turklāt bulta, kas atļauj nogriezties pa kreisi, atļauj arī apgriezties braukšanai pretējā virzienā. Ja zaļās bultas signāls luksofora papildsekcijā ir izslēgts, transportlīdzekļu braukšana attiecīgajā virzienā ir aizliegta;
- melna bulta (bultas) uz sarkana un dzeltena signāla fona nemaina šo signālu nozīmi. Tās informē par atļautajiem braukšanas virzieniem, kad iedegties zaļās bultas (bultu) signāls uz melna fona;
- melna bulta (bultas) uz zaļa signāla fona norāda, ka luksoforam ir papildsekcija, kā arī atļauj braukt bultas (bultu) norādītajos virzienos.

Papildsekcijas parasti ir luksoforiem, kas novietoti sarežģītos krustojumos. Ja deg papildsekcija, kas atļauj pagriezienu vajadzīgajā virzienā, jāatceras, ka velosipēda vadītājam jādod ceļš citiem transportlīdzekļiem, kuriem arī deg zaļā gaismā, bet kuri iebruc krustojumā no cita pievedceļa. Būtiski saprast policista (satiksmes regulētāja) žestu nozīmi.

Ja satiksmes regulētājs pret vadītāju (gājēju) ir ar plecu, viņa rokas paceltas sānis vai nolaistas lejā, tas nozīmē, ka vadītājs drīkst braukt taisni vai nogriezties pa labi, bet gājējs drīkst šķērsot brauktuvi.

Ja stāv ar krūtīm vai arī ar muguru pret vadītāju (gājēju), tas nozīmē, ka vadītājs (gājējs) braukt (iet) nedrīkst, bet ir jāstāv un jāgaida.

Satiksmes regulētāja labā roka iztaisnota priekšā:

- ja pret vadītāju (gājēju) vērsts satiksmes regulētāja kreisais plecs, tad vadītājs drīkst braukt visos virzienos – gan taisni, gan pa labi, gan kreisi, gan apgriezties

braukšanai pretējā virzienā, kā arī gājējs drīkst šķērsot brauktuvi;

- ja pret vadītāju (gājēju) stāv ar krūtīm, vadītājs drīkst braukt vienīgi, lai nogrieztos pa labi, bet gājēji iet nedrīkst;
- ja pret vadītāju (gājēju) vērsts satiksmes regulētāja labais plecs un ceļu šķērso izstieptā roka vai priekšā ir viņa mugura, tas nozīmē, ka vadītājs (gājējs) braukt (iet) nedrīkst, bet ir jāstāv un jāgaida.

Ja satiksmes regulētājs stāv ielas vidū pacēlis zizli taisni augšā, tas nozīmē, ka jāstāv un jāgaida visiem krustojumā esošajiem satiksmes dalībniekiem.

SATIKSMES DROŠĪBA GĀJĒJIEM UN VELOSIPĒDU VADĪTĀJIEM

(2 mācību stundas)

Mācību mērķis

Apgūt zināšanas par satiksmes drošību gājējiem un velosipēdu vadītājiem.

Mācību uzdevumi

1. Prast novērtēt riska situācijas, kas apdraud veselību un drošību ceļu satiksmē.
2. Sniegt zināšanas par to, kur meklēt palīdzību nelaimes gadījumos uz ceļa.

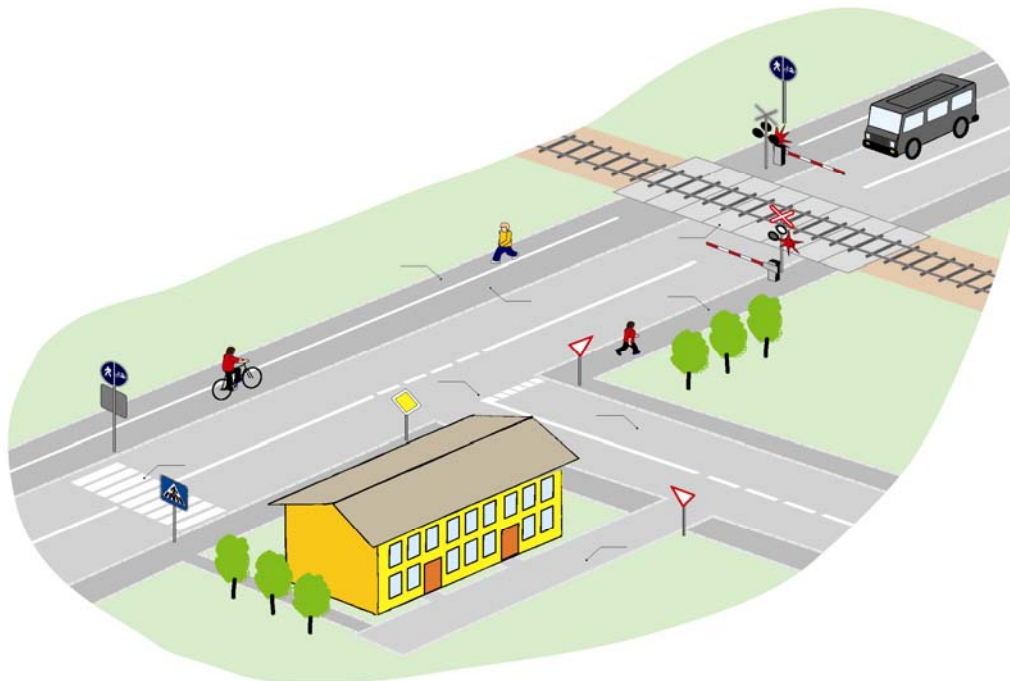
Informācija un jēdzienu skaidrojums

Šajās mācību stundās ir paredzēts atkārtot satiksmes noteikumu prasības gājējiem un velosipēdu vadītājiem, jo tieši pirms vasaras brīvlaika svarīgi vēlreiz pārrunāt gājēju un velosipēdu vadītāju pienākumus, piedaloties ceļu satiksmē.

CEĻU SATIKSMES VISPĀRĪGIE JAUTĀJUMI UN TERMINI, KAS ATTIECAS UZ GĀJĒJIEM UN VELOSIPĒDU VADĪTĀJIEM (uzdevumu piemēri skolēniem)

1. uzdevums. Rūpīgi apskati zīmējumu!

Zīmējumā ieraksti to vietu nosaukumus, kurus Tu zini!

2. uzdevums. Izlasi apgalvojumus un ar X atzīmē pareizo atbildi!

Apgalvojums	Pareizi	Nepareizi
1. Autobuss, trolejbuss un maršruta taksometrs ir sabiedriskie pasažieru transportlīdzekļi.		
2. Satiksmes regulētājs nav persona, kas regulē ceļu satiksmi.		
3. Priekšroka ir tiesības braukt iecerētajā virzienā pirmajam.		
4. Priekšroka ir tiesības iet iecerētajā virzienā pirmajam.		
5. Ceļa daļa, kas nav paredzēta automašīnu braukšanai, ir nomale.		
6. Velosipēdu ceļš ir paredzēts braukšanai ar velosipēdiem un automašīnām.		

3. uzdevums. Aplūko attēlotās ceļa zīmes! Uzraksti, par ko tās informē!

4. uzdevums. Uzraksti doto jēdzienu skaidrojumu!

1. Brauktuve – _____

2. Dzīvojamā zona – _____

3. Sadalošā josla – _____

4. Galvenais ceļš – _____

5. uzdevums. *Atbildi uz jautājumiem!*

Jautājums	Atbilde
1. Kāpēc vienmēr jāiet pa ielas vai ceļa daļu, kas domāta gājējiem?	
2. Kāpēc uz ceļiem nepieciešama sadalošā josla?	
3. Kādos gadījumos satiksmes dalībniekam jādod ceļš?	

GĀJĒJU UN PASAŽIERU PIENĀKUMI

(uzdevumu piemēri skolēniem)

1. uzdevums. *Apvelc ar aplīti pareizo atbildes burtu (katrā piemērā ir tikai viena pareiza atbilde)!*

1. Gājēji drīkst pārvietoties pa
 - A brauktuvi.
 - B ietvi un velosipēdu ceļu.
 - C gājēju ceļu, ietvi, ceļa nomali.
2. Gājējiem, kas tumšā laikā pārvietojas pa brauktuvi ārpus apdzīvotām vietām, ir
 - A jātur rokās sarkani karodziņi.
 - B jābūt apģērbam ar gaismu atstarojoša materiāla elementiem.
 - C jābūt gaišā apģērbā.
3. Izmantojot skrituļslidas un skrituļdēļus, ir atļauts pārvietoties, ja
 - A tas netraucē velosipēdistiem un gājējiem.
 - B tas netraucē pārējos gājējus.
 - C to atļauj satiksmes regulētājs.
4. Gaismu atstarojošie elementi apģērbā ir jālieto, lai
 - A citi gājēji redzētu.
 - B būtu moderns.
 - C transportlīdzekļa vadītājs laikus pamanītu.
5. Organizēta cilvēku grupa pa ceļu
 - A drīkst iet tikai pa brauktuves kreiso pusi.
 - B drīkst iet tikai pa brauktuves labo pusi transportlīdzekļu braukšanas virzienā.
 - C nedrīkst pārvietoties vispār.
6. Gājējs drīkst šķērsot brauktuvi
 - A ja luksoforā deg sarkanais signāls.
 - B ja redzamības zonā ir transportlīdzekļi.
 - C pa gājēju pārejām.
7. Gaidīt pasažieru sabiedrisko transportlīdzekli atļauts tikai
 - A uz ietves un brauktuves.
 - B uz iekāpšanas laukumiem, ja to nav, tad uz ietves vai ceļa nomales.
 - C ceļa nomalēs.
8. Pasažieriem atļauts iekāpt un izkāpt no transportlīdzekļa
 - A jebkurā laikā.
 - B tikai pēc tam, kad tas pilnībā apstāties.
 - C kad tā braukšanas ātrums ir mazāks par 5 km/h.

Turpini pildīt uzdevumu nākamajā lapaspusē!

9. Pasažieriem braukšanas laikā jābūt piesprādzētiem ar drošības jostu, lai

- A nebūtu jāmaksā soda nauda.
- B aizsargātu sevi.
- D varētu ātrāk braukt.

10. Pasažieriem aizliegts

- A braukšanas laikā sarunāties.
- B mainīt sēdvietu.
- C atvērt braucoša transportlīdzekļa durvis.

2. uzdevums. Aplūko attēlus! Katrā zīmējumā atrodi situācijas, kurās tiek pārkāpti ceļu satiksmes noteikumi! Uzraksti tos un paskaidro, kā būtu jārīkojas pareizi!

3. uzdevums. *Atzīmē pareizo atbildi, to apvelkot! Pamato atbildes izvēli!*

1. Diennakts tumšajā laikā ārpus apdzīvotajām vietām gājējiem, kas pārvietojas pa brauktuvi, jātur iedegts lukturis,

Jā / Nē

Pamatojums: _____

2. Uz brauktuves drīkst iziet no transportlīdzekļa aizsega, pirms tam pārliedzinoties par drošību,

Jā / Nē

Pamatojums: _____

3. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, gājējiem ātri jāšķērsos brauktuve,

Jā / Nē

Pamatojums: _____

4. Pasažieri braukšanas laikā nedrīkst traucēt vadītāju,

Jā / Nē

Pamatojums: _____

4. uzdevums. *Papildini teikumus!*

1. Gājējiem jāpārvietojas pa ietvi, _____, ja to nav, tad pa _____.

2. Ārpus apdzīvotām vietām gājējiem, kuri iet pa brauktuves malu vai nomali, jāpārvietojas _____ braukšanas virzienam.

3. Gājējiem brauktuve jāšķērsos pa _____.

5. uzdevums. *Uzraksti, kā Tu rīkotos šajās situācijās! Pamato atbildi!*

1. Braucot trolejbusā, redzi, ka divi zēni cenšas atvērt tā durvis.

2. Draugs piedāvā aizvest mājās ar savu motociklu, bet viņam ir tikai viena aizsargķivere.

3. Brīdī, kad vēlies šķērsot brauktuvi, tuvojas operatīvais transportlīdzeklis.

Turpini pildīt uzdevumu nākamajā lapaspusē!

4. Tu vēlies šķērsot brauktuvi, bet tuvumā neredzi gājēju pāreju.

5. Tu dodies pāri ielai, bet nepagūsti laikā šķērsot brauktuvi.

6. Vecāki ir uzdāvinājuši jaunas skrituļslidas. Tu tās vēlies izmēģināt, bet uz ietves ir daudz gājēju.

7. Vakarā pa slikti apgaismotu ceļu Tev ir jādodas uz treniņu.

VELOSIPĒDU VADĪTĀJU PIENĀKUMI

(uzdevumu piemēri skolēniem)

1. uzdevums. Aplūko zīmējumu! Pieraksti velosipēda svarīgākās detaļas!

Bremzes, skaņas signāls, gaismas atstarotāji, rāmis, sēdekļis, spieķi, riteņi, ķēde, ātruma pārslēgs, stūre.

2. uzdevums. Izlasi apgalvojumu un nosaki, vai tas ir pareizs! Ja tas ir nepareizs, tad uzraksti pareizu apgalvojumu!

1. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi atļauts personām no 14 gadiem.

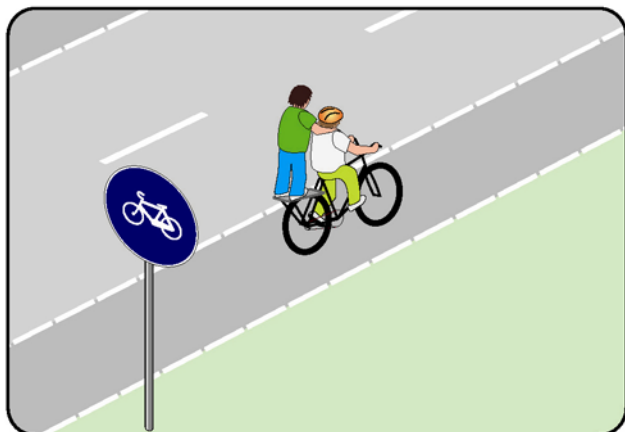
2. Dzīvojamās zonās bērni neatkarīgi no to vecuma nedrīkst braukt ar velosipēdu patstāvīgi.

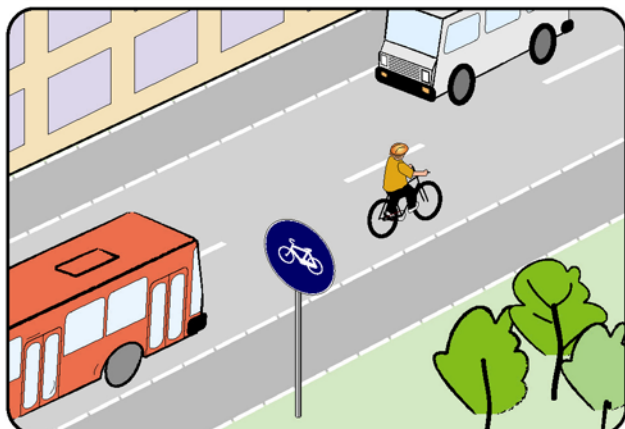
3. Velosipēdam jābūt aprīkotam ar bremzēm un gaismas atstarotājiem.

4. Velosipēdu vadītājiem nav atļauts braukt pa ietvi.

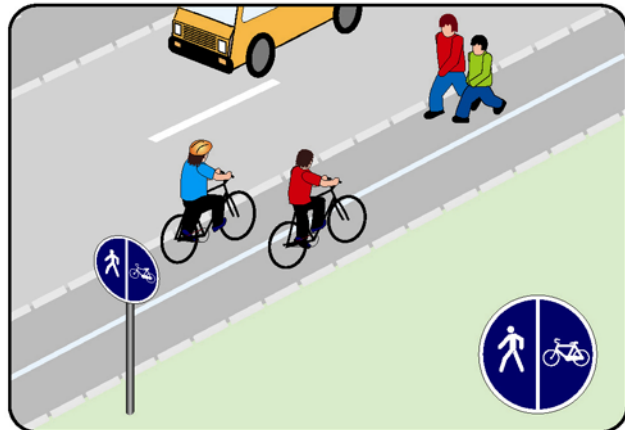
5. Velosipēda vadītājs drīkst braukt, neturot stūri.

3. uzdevums. Aplūko attēlus! Uzraksti pamanītās kļūdas!
 Uzraksti, kā katrā situācijā jārīkojas pareizi!

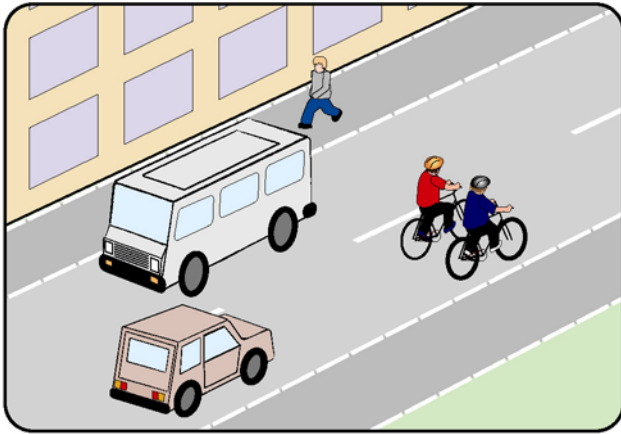

Turpini pildīt uzdevumu nākamajā lapaspusē!

4. uzdevums. *Izlasi tekstu un atbilde uz jautājumiem!*

Vecāki Gatim uzdāvināja jaunu velosipēdu! Beidzoties mācību stundām, viņš nolemj izmēģināt jauno velosipēdu. Braucot pa ietvi, viņš pēkšņi nenovalda stūri un uzbrauc garām ejošajai sievietei, traumējot viņu.

1. Vai, Tavuprāt, Gatis pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus? Atbilde pamato!

2. Kā varēja novērst šo nelaimes gadījumu?

3. Kā būtu jārīkojas Gatim?

4. Kā Tu būtu rīkojies Gata vietā?

5. Turpini stāstu!

CEĻU SATIKSME DZĪVOJAMĀS ZONĀS

(uzdevumu piemēri skolēniem)

1. uzdevums. *Apvelc ar aplīti pareizo atbildes burtu (katrā piemērā ir tikai viena pareiza atbilde)!*

1. Dzīvojamā zonā gājējiem atļauts pārvietoties pa
 - A ietvi un brauktuvi.
 - B ietvi.
 - C ietvi un ceļa nomali.

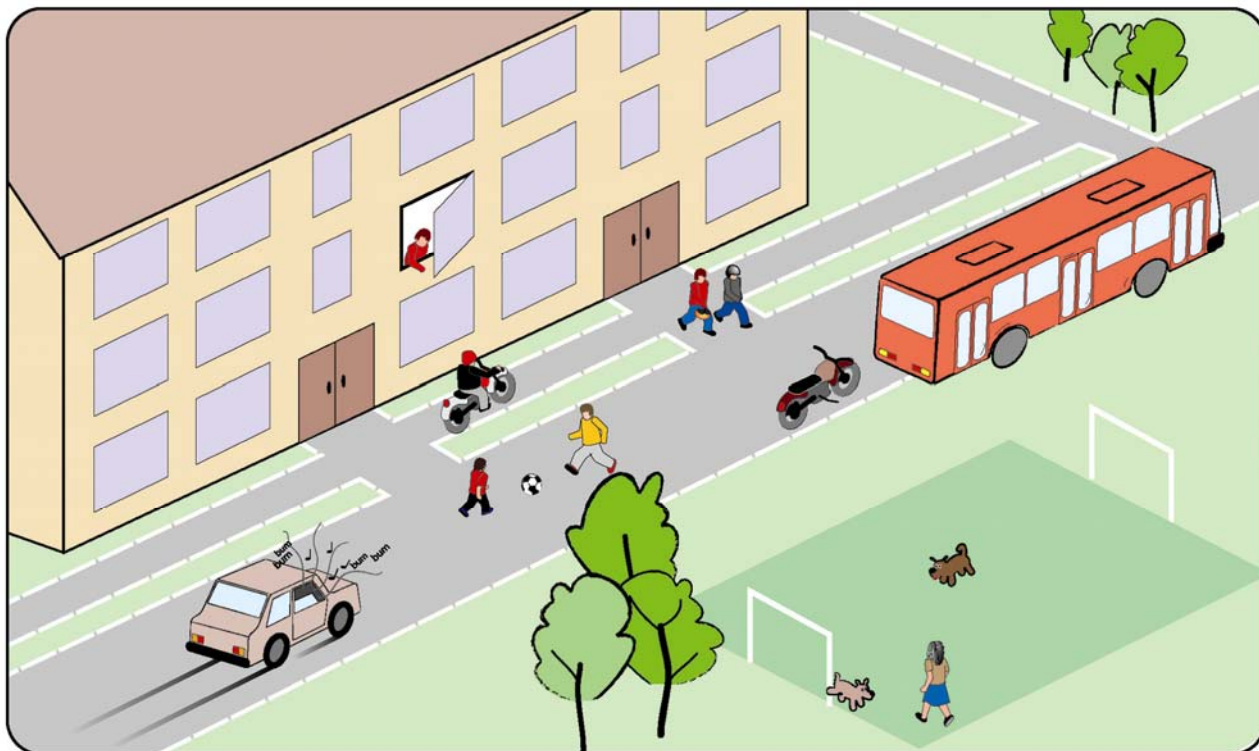
2. Dzīvojamā zonā priekšroka ir
 - A automašīnām.
 - B gājējiem un pasažieru sabiedriskajiem transportlīdzekļiem.
 - C gājējiem un velosipēdu vadītājiem.

3. Transportlīdzekļu stāvēšana dzīvojamās zonās atļauta
 - A uz ietvēm.
 - B uz brauktuves.
 - C stāvlaukumos vai vietās, kur tas netraucē gājējus vai citus transportlīdzekļus.

4. Dzīvojamā zonā aizliegts
 - A iebraukt vieglajiem transportlīdzekļiem.
 - B stāvēt transportlīdzekļiem.
 - C mācīt vadīt transportlīdzekli.

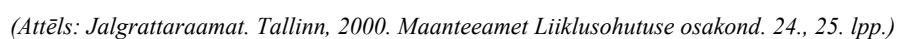
5. Izbraucot no daudzdzīvokļu nama pagalma, vadītājam
 - A ir priekšroka.
 - B jādod ceļš citiem ceļu satiksmes dalībniekiem.
 - C jābrīdina gājēji.

2. uzdevums. *Apskati attēlu! Izveido nelielu stāstu par ceļu satiksmes drošību dzīvojamā zonā! Izdomā stāsta nosaukumu!*

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

(uzdevuma piemērs skolēniem)

Izdomā stāsta nosaukumu!

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

CEĻA ZĪMES UN APZĪMĒJUMI

(uzdevumu piemēri skolēniem)

1. uzdevums. Aizpildi tabulu! Ar X atzīmē, kurai grupai ceļa zīme atbilst!

Nr. p.k.	Zīmes	Brīdinājuma	Priekšrocības	Aizlieguma	Rīkojuma	Norādījuma	Virzienu un informācijas zīmes	Papildzīmes
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								

2. uzdevums. Veic projekta darbu "Mēs ievērojam ceļa zīmes un apzīmējumus"!

1. Izpēti ceļa zīmes un ceļa apzīmējumus skolas un mājas tuvumā!
2. Kādas ceļa zīmes ievēroji? Uzraksti, ko tās nozīmē!
3. Sagatavo foto vai zīmējumu izstādi par ceļa zīmēm un apzīmējumiem!

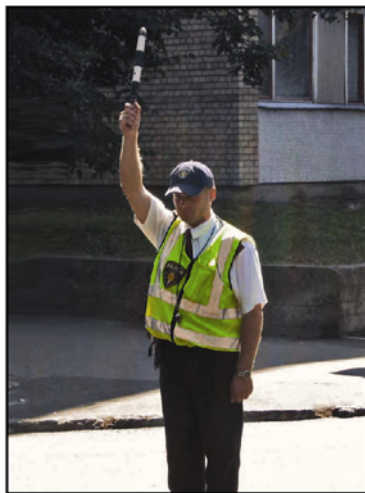
3. uzdevums. Izlasi apgalvojumus un ar X atzīmē pareizo atbildi!

Apgalvojums	Pareizi	Nepareizi
1. Vadītājus par tuvošanos bīstamam ceļa posmam brīdina aizlieguma zīmes.		
2. Ceļu apzīmējumi dalās horizontālajos un vertikālajos.		
3. Zīmes, kuras ievieš vai atceļ noteiktu ceļu satiksmes režīmu, sauc par norādījuma zīmēm.		
4. Braukšanas virzienu un attālumu norāda papildzīmes.		
5. Zīme "Velosipēdistiem braukt aizliegts" nav aizlieguma zīme.		

CEĻU SATIKSMES REGULĒŠANA

(uzdevumu piemēri skolēniem)

1. *uzdevums.* Uzraksti, kas luksoforam un satiksmes regulētājam ir kopīgs, kas atšķirīgs!

Kopīgais	Atšķirīgais

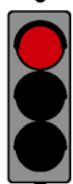
2. uzdevums. Aplūko luksofora attēlus! Pieraksti, ko nozīmē katrs luksofora signāls!

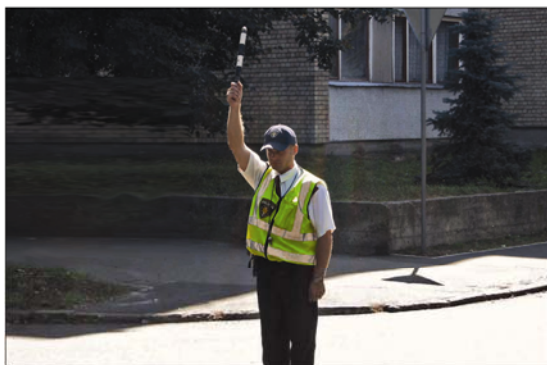

3. uzdevums. Aplūko satiksmes regulētāja signālus!
Pieraksti katram attēlam atbilstošo skaidrojuma ciparu!

1. No kreisā un labā sāna puses gājējiem atļauts šķērsot brauktuvi.
2. Gājējiem atļauts šķērsot brauktuvi aiz satiksmes regulētāja muguras.
3. Gājējiem brauktuvi šķērsot aizliegts.

SATIKSMES DROŠĪBA GĀJĒJIEM UN VELOSIPĒDU VADĪTĀJIEM

(uzdevumu piemēri skolēniem)

1. uzdevums. Aizpildi tabulu! Uzraksti, kādās bīstamās situācijās, piedaloties ceļu satiksmē, Tavuprāt, var nokļūt velosipēda vadītājs! Pamato, kā no tām var izvairīties!

Bīstamas situācijas apraksts	Pamatojums
1.	
2.	
3.	
4.	

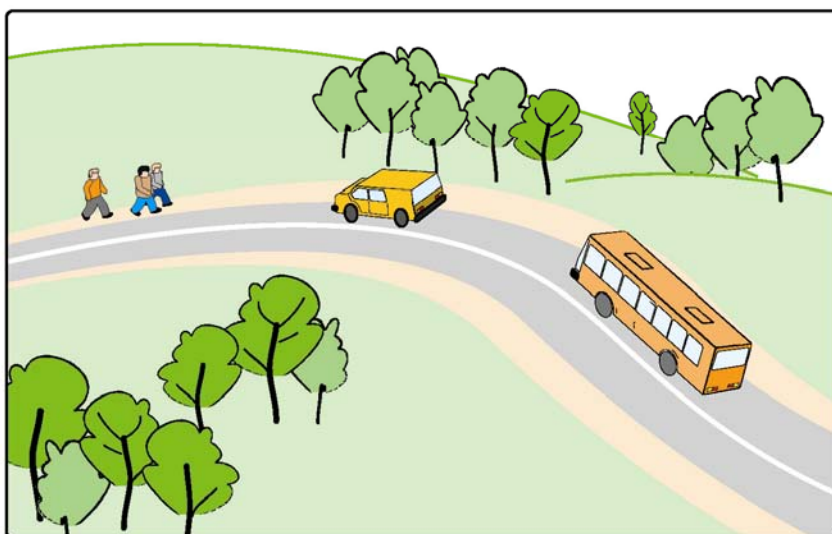
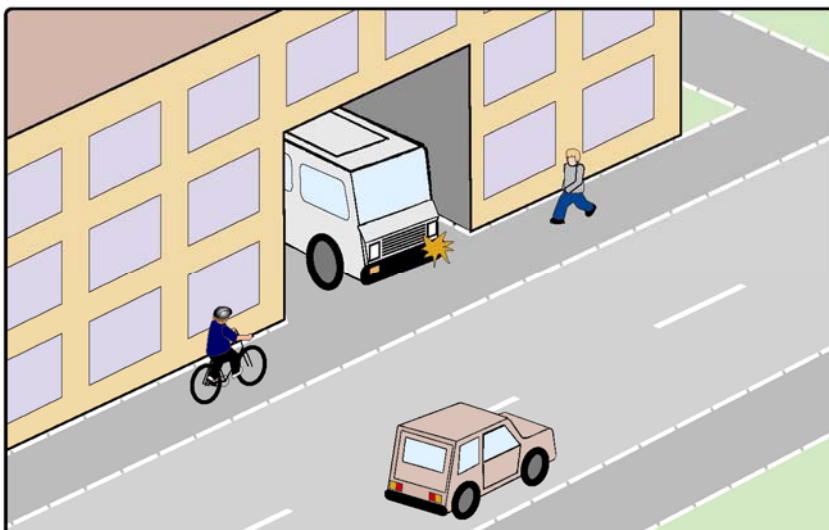
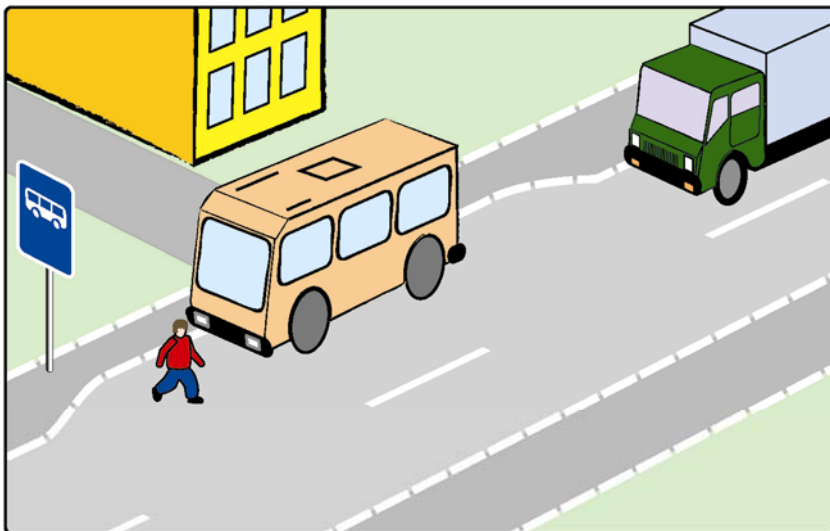
2. uzdevums. Izlasi apgalvojumus un ar X atzīmē pareizo atbildi!

Apgalvojums	Pareizi	Nepareizi
1. Ielas šķērsošana pa gājēju pāreju, nepārliedzinoties par satiksmes drošību, ir bīstama.		
2. Izkāpjot no sabiedriskā pasažieru transportlīdzekļa, uzreiz drīkst uzsākt ielas šķērsošanu.		
3. Ielas šķērsošana vietā, kur malā novietoti transportlīdzekļi, nav bīstama.		
4. Ielu nedrīkst šķērsot skriešus.		
5. Krustojumu drīkst šķērsot, ja luksoforā deg dzeltenais signāls.		

3. uzdevums. Aplūko attēlus!

Pieraksti katram attēlam atbilstošo skaidrojuma ciparu!

1. Abpusējas neredzamības situācija.
2. Vienpusējas neredzamības situācija.
3. Nosacītas neredzamības situācija.

4. uzdevums. *Izlasi tekstu! Izvērtē Gunta rīcību! Atbildes pamato!*

1. Guntis izskrien uz brauktuves no šķēršļa aizsega, kas neļauj pārskatīt ielu.

2. Šķērsojot ielu, Guntis ir aizskatījies uz kādu objektu, līdz ar to transportlīdzeklis, kas tuvojas no sāniem, paliek nepamanīts.

3. Guntis šķērso ielu, nepārliecinoties, vai pa to brauc vai nebrauc transportlīdzekļi.

4. Guntis pamana attālāk braucošos transportlīdzekļus, tāpēc ielu nešķērso.

5. uzdevums. *Izlasi tekstu un atbilde uz jautājumiem!*

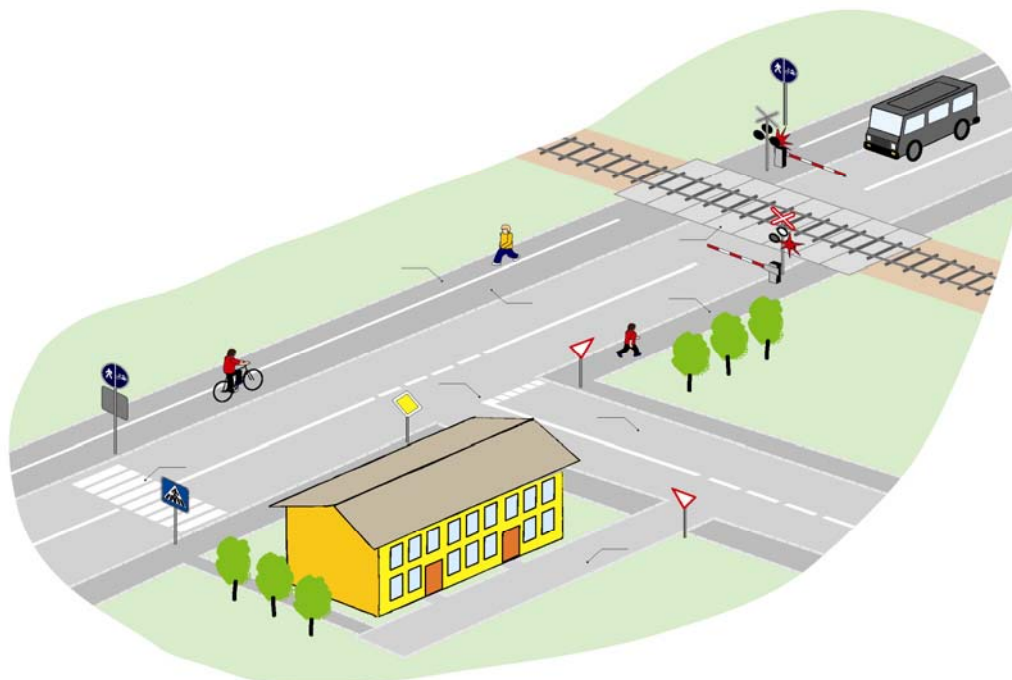
Pieturā Jana izkāpa no autobusa. Viņa vēlējās pāriet ceļu gar autobusa priekšpusi, bet nepamanīja, ka garām autobusam brauca vieglā automašīna. Jana pakļuva zem mašīnas.

1. Vai Jana pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus? Atbilde pamato!
2. Vai vieglās automašīnas vadītājs pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus? Atbilde pamato!
3. Kā, Tavuprāt, šo nelaimes gadījumu varēja novērst?
4. Kā Tu rīkotos, ja būtu bijis notikuma vietā?
5. Kā Tu būtu rīkojies Janas vietā? Kāpēc?

ОБЩИЕ ВОПРОСЫ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ И ТЕРМИНЫ, ОТНОСЯЩИЕСЯ К ПРОХОЖИМ И ВЕЛОСИПЕДИСТАМ

(примеры заданий для школьников)

1-е задание. Внимательно рассмотри рисунок!
Впиши в рисунок известные Тебе названия мест!

2-е задание. Прочитай утверждения и крестиком (X) отметь правильный ответ!

Утверждение	Правильно	Неправильно
1. Автобус, троллейбус и маршрутное такси – общественные пассажирские транспортные средства.		
2. Регулировщик дорожного движения – это не человек, который регулирует дорожное движение.		
3. Приоритет в дорожном движении – это право ехать первым в выбранном направлении.		
4. Приоритет в дорожном движении – это право идти первым в выбранном направлении.		
5. Часть дороги, не предназначенная для проезда автомашин, – это край дороги (обочина).		
6. Велосипедная дорожка – это дорога, предназначенная для велосипедистов и автомашин.		

3-е задание. Рассмотрите изображённые дорожные знаки! Напишите, о чём они сообщают!

4-е задание. Напишите пояснение к данным понятиям!

1. Проезжая часть –

2. Жилая зона –

3. Разделительная полоса –

4. Главная дорога –

5-е задание. Ответь на вопросы!

Вопрос	Ответ
1. Почему всегда нужно ходить по той части улицы или дороги, которая предназначена для пешеходов?	
2. Почему на дорогах необходима разделительная полоса?	
3. Поясни, в каких случаях участники дорожного движения должны уступать дорогу?	

ОБЯЗАННОСТИ ПЕШЕХОДОВ И ПАССАЖИРОВ

(примеры заданий для школьников)

1-е задание. Обведи кружком букву около правильного ответа (в каждом примере только один правильный ответ)!

1. Пешеходы могут передвигаться
 - А по проезжей части.
 - В по тротуару и велосипедной дорожке.
 - С по пешеходной дорожке, тротуару, обочине дороги.
2. Пешеходы, которые в тёмное время суток вне населённых пунктов передвигаются по проезжей части, должны
 - А держать в руках красные флажки.
 - В быть в одежде с элементами из светоотражающих («световозвращающих») материалов.
 - С быть в светлой одежде.
3. Передвигаться на роликовых коньках и роликовой доске (скейтборде) разрешено, если
 - А это не мешает велосипедистам и пешеходам.
 - В это не мешает остальным пешеходам.
 - С это разрешает регулировщик дорожного движения.
4. Светоотражающие («световозвращающие») элементы на одежде нужно использовать для того, чтобы
 - А другие пешеходы тебя заметили.
 - В быть модным.
 - С водители транспортных средств вовремя тебя заметили.
5. Организованная группа/колонна людей по дороге
 - А может идти только по левой стороне проезжей части.
 - В может идти только по правой стороне проезжей части – по направлению движения транспорта.
 - С не может передвигаться вообще.
6. Пешеход может пересекать проезжую часть,
 - А если на светофоре горит красный сигнал.
 - В если в зоне видимости находятся транспортные средства.
 - С по пешеходному переходу.
7. Ждать пассажирский общественный транспорт разрешается только
 - А на тротуаре и проезжей части.
 - В на посадочной площадке, а если её нет, то на тротуаре или краю дороги (обочине).
 - С на краю дороги (обочине).
8. Пассажирам разрешается входить в транспортное средство и выходить из него
 - А в любое время.
 - В только после того, как транспортное средство полностью остановится.
 - С когда скорость движения транспорта менее 5 км/час.

Продолжай выполнять задание на следующей странице!

- 2-е задание.** *Рассмотри фотографии и рисунок! На них изображены ситуации, когда нарушаются правила дорожного движения! Напиши об этих нарушениях и поясни, как нужно было бы действовать правильно!*

3-е задание. Обведи кружком правильный ответ! Обоснуй выбор ответа!

1. В тёмное время суток вне населённых пунктов пешеходы, идущие по проезжей части, должны держать зажжённый фонарь...

Да/Нет

так как _____

2. На проезжую часть можно выходить из заслоняющего обзор транспортного средства, если перед этим убедился в безопасности...

Да / Нет

так как _____

3. Если приближается оперативное транспортное средство, пешеходам нужно быстро пересечь проезжую часть...

Да /Нет

так как _____

4. Пассажиры не должны во время движения транспортного средства беспокоить водителя...

Да/ Нет

так как _____

4-е задание. Дополни предложения!

1. Пешеходы должны передвигаться по тротуару, _____, а если тротуара нет, то по _____.
2. Вне населённых пунктов пешеходы, которые идут по краю проезжей части или по обочине, должны передвигаться _____ движению транспортных средств.
3. Пешеходы должны пересекать проезжую часть по _____.

5-е задание. Напиши, как бы Ты действовал/а в такой ситуации! Свой ответ обоснуй!

1. Во время поездки в троллейбусе Ты видишь, как два мальчика пытаются открыть его двери

2. Друг предлагает отвезти Тебя домой на своём мотоцикле, но у него есть только один защитный шлем

Продолжай выполнять задание на следующей странице!

3. В тот момент, когда Ты собираешься пересечь проезжую часть, Ты замечаешь, что приближается оперативное транспортное средство.

4. Ты хочешь пересечь проезжую часть, но поблизости не видишь пешеходного перехода

5. Ты направляешься через улицу, но не успеваешь вовремя пересечь проезжую часть.

6. Родители подарили Тебе новые роликовые коньки. Тебе хочется скорее их опробовать, но на тротуарах много прохожих.

7. Вечером по плохо освещённой дороге Тебе нужно идти на тренировку.

ОБЯЗАННОСТИ ВЕЛОСИПЕДИСТОВ

(примеры заданий для школьников)

1-е задание. Рассмотрите рисунки! Впишите названия важнейших деталей велосипеда!

Тормоз, звуковой сигнал, светоотражатель, рама, сидение, спицы, колёса, цепь, переключатель скоростей, руль.

2-е задание. Прочитай данные утверждения и определи, правильны ли они! Если утверждение неправильное, напиши правильное!

1. Ездить на велосипеде по проезжей части разрешается лицам с 14 лет.

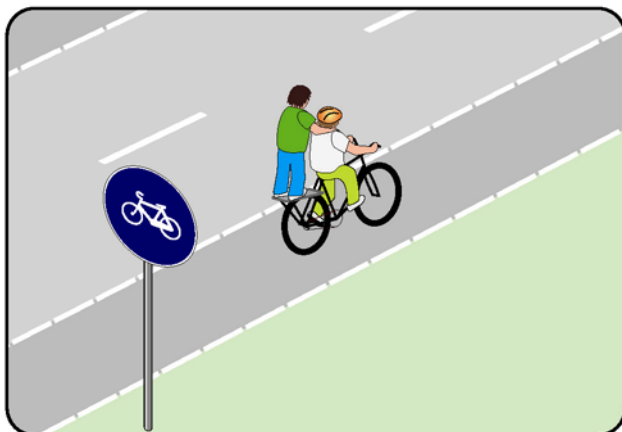
2. В жилых зонах детям независимо от их возраста нельзя ездить на велосипеде самостоятельно.

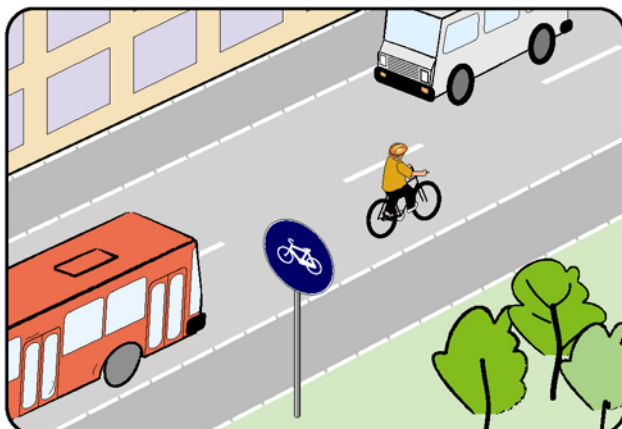
3. Велосипед должен быть оборудован тормозом и светоотражателем.

4. Велосипедистам не разрешается ездить по тротуару.

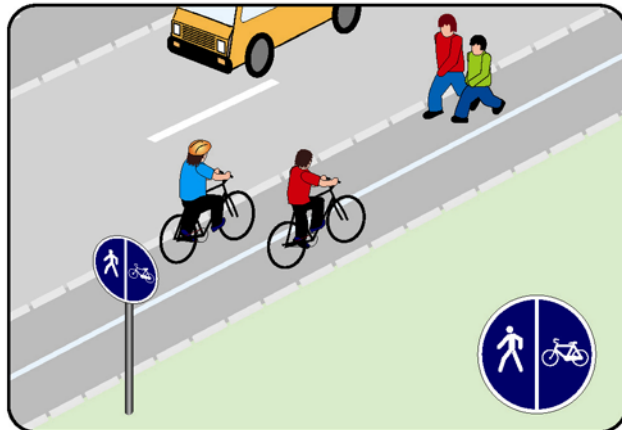
5. Велосипедист может ехать, не держась за руль.

3-е задание. *Рассмотри рисунки! Напиши о замеченных ошибках!
Напиши, как нужно было бы действовать правильно в каждой из этих ситуаций!*

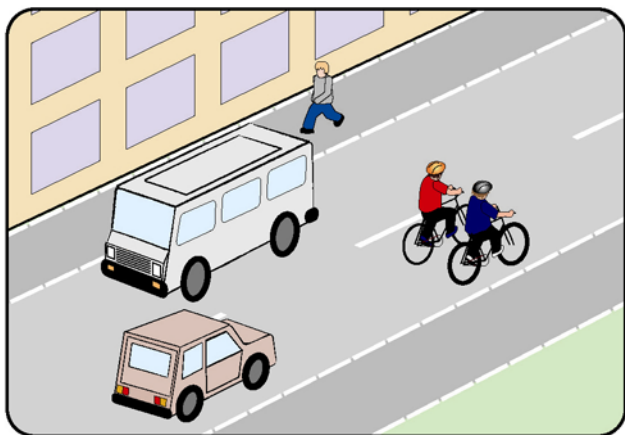

Продолжай выполнять задание на следующей странице!

4-е задание. Прочитай текст и ответь на вопросы!

Родители подарили Гатису новый велосипед! После уроков он решил опробовать новый велосипед. Когда он ехал по тротуару, он вдруг не удержал руль и наехал на идущую мимо женщину, травмировав её.

1. Нарушил ли Гатис правила дорожного движения, как Ты считаешь? Ответ обоснуй!

2. Как можно было избежать этого несчастного случая?

3. Как нужно было действовать Гатису?

4. Как бы Ты действовал/а на месте Гатиса?

5. Продолжи рассказ!

ДОРОЖНОЕ ДВИЖЕНИЕ В ЖИЛЫХ ЗОНАХ

(примеры заданий для школьников)

1-е задание. Обведи кружком букву около правильного ответа (в каждом примере есть только один правильный ответ)!

1. В жилой зоне пешеходам разрешается передвигаться по
 - А тротуару и проезжей части.
 - В тротуару.
 - С тротуару и краю дороги (обочине).

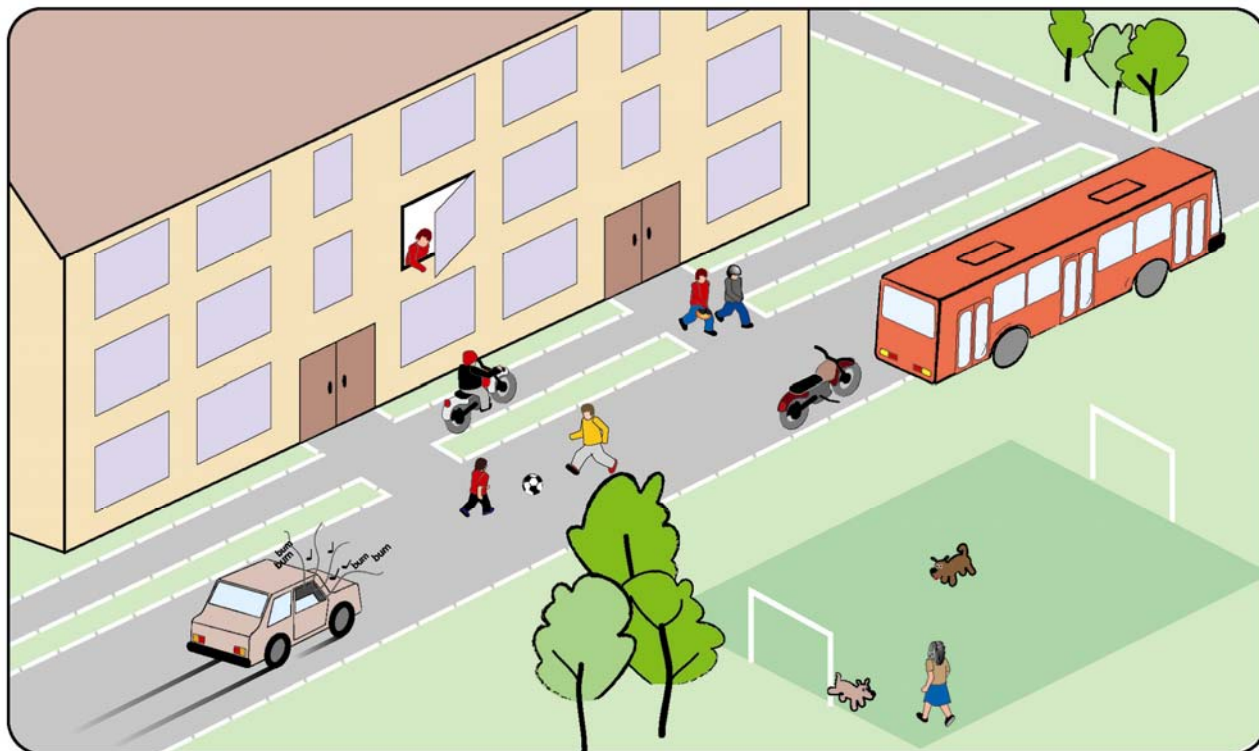
2. В жилой зоне приоритет имеют
 - А автомашины.
 - В пешеходы и общественный пассажирский транспорт.
 - С пешеходы и велосипедисты.

3. В жилой зоне транспортным средствам разрешается стоять
 - А на тротуарах.
 - В на проезжей части.
 - С на площадках для стоянки или в местах, где они не мешают пешеходам и другим транспортным средствам.

4. В жилой(ую) зоне(у) запрещено
 - А въезжать легковым транспортным средствам.
 - В стоять транспортным средствам.
 - С обучать водить транспортное средство.

5. При выезде из двора многоквартирного дома водитель
 - А имеет приоритет.
 - В обязан уступить дорогу другим участникам дорожного движения.
 - С должен предупреждать пешеходов.

2-е задание. *Рассмотри рисунок! Составь небольшой рассказ о безопасности дорожного движения в жилых зонах! Придумай название для своего рассказа!*

[illegible]

ДОРОЖНЫЕ ЗНАКИ И ДОРОЖНАЯ РАЗМЕТКА (ОБОЗНАЧЕНИЯ НА ДОРОГЕ)

(примеры заданий для школьников)

1-е задание. Заполни таблицу! Отметь крестиком (X), к какой группе относится дорожный знак!

№ п/п	Знаки	Предупреждающие	Приоритета	Запрещающие	Предписывающие	Особых предписаний	Направления и информационно-указательные	Дополнительной информации
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								

2-е задание. Выполни проектную работу «Мы замечаем/учитываем дорожные знаки и дорожную разметку»!

1. Вместе с родителями изучи дорожные знаки и дорожную разметку вблизи школы и дома!
2. Нарисуй дорожные знаки, которые вы заметили! Рядом напиши, что они означают!
3. Подготовь выставку фотографий или рисунков!

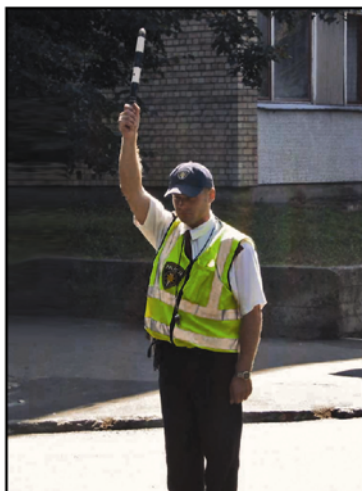
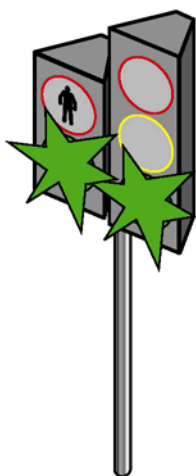
3-е задание. Прочитай утверждения и крестиком (X) отметь правильный ответ!

Утверждение	Правильно	Неправильно
1. Водителей о приближающейся опасности на отрезке дороги предупреждают запрещающие знаки.		
2. Разметка дороги подразделяется на горизонтальную и вертикальную.		
3. Знаки, которые вводят или отменяют определённые ограничения в режиме дорожного движения, называются предписывающими знаками.		
4. Направление движения и расстояние указывают знаки дополнительной информации.		
5. Знак «Движение на велосипедах запрещено» не является запрещающим знаком.		

РЕГУЛИРОВКА ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ

(примеры заданий для школьников)

1-е задание. Напиши, что у светофора и регулировщика дорожного движения общее, одинаковое, а что различается!

Общее	Различное

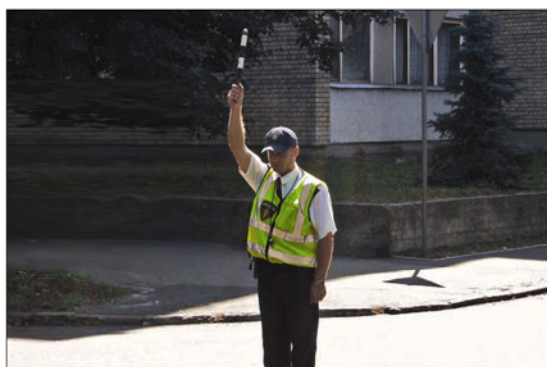
2-е задание. *Рассмотри изображения светофоров! Рядом с изображениями напиши, что означает каждый сигнал светофора!*

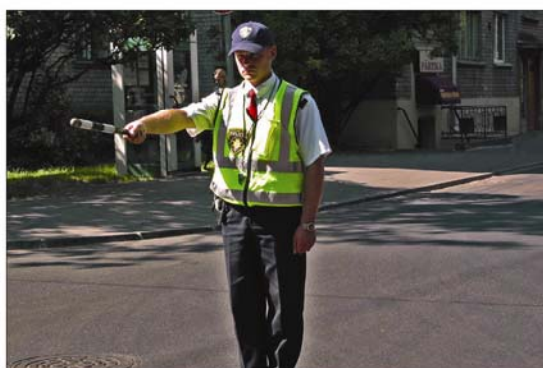

3-е задание. *Рассмотри сигналы регулировщика дорожного движения! Прпиши к каждой фотографии номер подходящего пояснения!*

1. Пешеходам слева и справа разрешено переходить проезжую часть.
2. Пешеходам разрешено пересекать проезжую часть за спиной регулировщика дорожного движения.
3. Путь пешеходам закрыт.

БЕЗОПАСНОСТЬ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ ДЛЯ ПЕШЕХОДОВ И ВЕЛОСИПЕДИСТОВ

(примеры заданий для школьников)

1-е задание. Заполни таблицу! Напиши, в какие опасные ситуации, по Твоему мнению, может попасть на дороге велосипедист! Поясни, как можно этого избежать!

Описание опасной ситуации	Пояснение
1.	
2.	
3.	
4.	

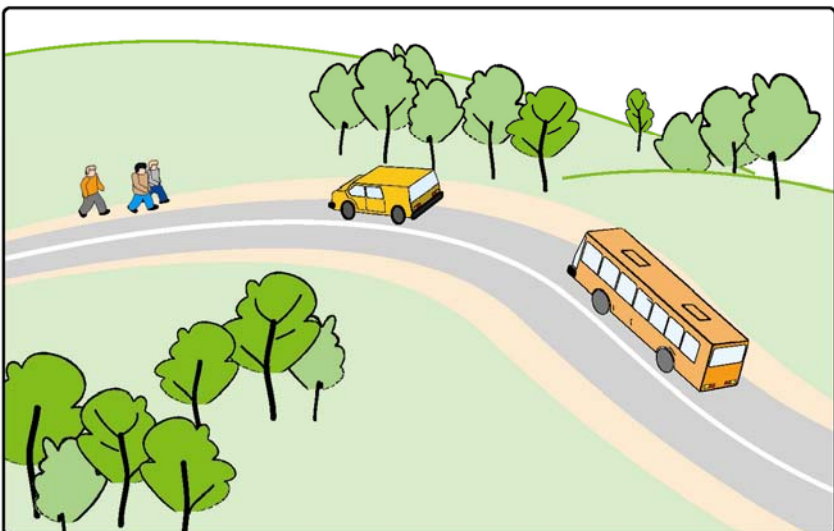
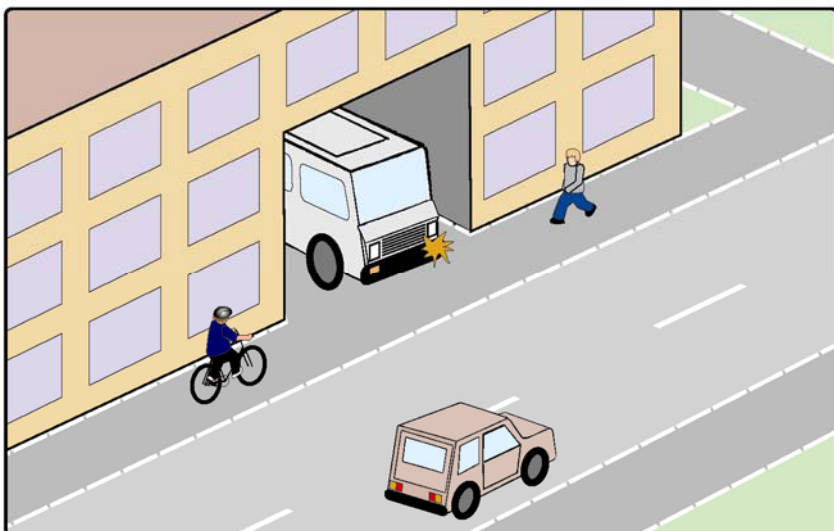
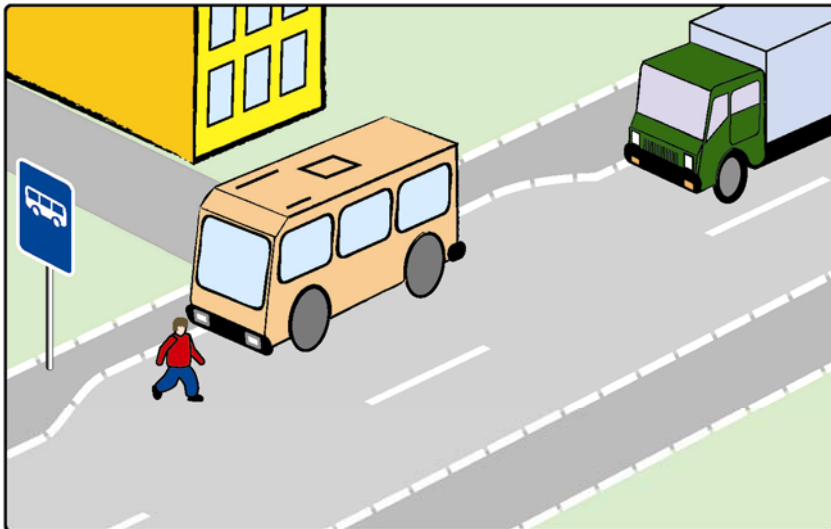
2-е задание. Прочитай утверждения и крестиком (X) отметь правильные ответы!

Утверждение	Правильно	Неправильно
1. Пересекать улицу по пешеходному переходу, не убедившись в безопасности движения, опасно.		
2. Выйдя из общественного пассажирского транспорта, можно сразу начинать переходить улицу.		
3. Переходить улицу в том месте, где на краю дороги стоят транспортные средства, неопасно.		
4. Улицу нельзя пересекать бегом.		
5. Перекрёсток можно переходить, если на светофоре горит жёлтый сигнал.		

3-е задание. Рассмотрите рисунки!

Припишите к каждому рисунку цифру подходящего пояснения!

1. Ситуация взаимной невидимости.
2. Ситуация односторонней невидимости.
3. Ситуация относительной невидимости.

4-е задание. Прочитай текст! Оцени действия Гунтиса! Ответы обоснуй!

1. Гунтис выбежал на проезжую часть из-за перекрёстка, который не позволял видеть улицу.

2. Пересекая улицу, Гунтис засмотрелся на что-то и из-за этого не заметил транспортное средство, приближавшееся сбоку.

3. Гунтис переходил улицу, не убедившись, едет или не едет по ней транспорт.

4. Гунтис заметил едущее вдалеке транспортное средство, поэтому не стал переходить улицу.

5-е задание. Прочитай текст и ответь на вопросы!

На остановке Яна вышла из автобуса. Она хотела перейти дорогу перед автобусом, но не заметила, что мимо автобуса едет легковая машина. Яна попала под машину.

1. Нарушила ли Яна правила дорожного движения? Ответ обоснуй!
2. Нарушил ли правила дорожного движения водитель легковой автомашины? Ответ обоснуй!
3. Как, на Твой взгляд, этот несчастный случай можно было предотвратить?
4. Как бы Ты действовал/а, если бы оказался/лась на месте происшествия?
5. Как бы Ты действовал/а на месте Яны? Почему?